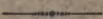

A NAGY-KANIZSAI VÁROSI

IPARISKOLA

XII. ÉRTESSITŐJE

AZ 1897—98. TANÉVRŐL.

KÖZLI:

VENCZEL REZSŐ

IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSA, 1898.

WEISS L. ÉS F. KÖNYVNYOMDÁJA.

~~MAGYAR AKADEMLIA~~
~~KÖNYVTÁRA~~

A NAGY-KANIZSAI VÁROSI

IPARISKOLA

XII. ÉRTESITŐJE

AZ 1897—98. TANÉVRŐL.

KÖZLI:

VENCZEL REZSŐ
IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSA, 1898.

WEISS L. ÉS F. KÖNYVNYOMDÁJA.

FEV 98

T a r t a l o m.

I. Az érdemsorozatban előforduló rövidítések magyarázata	2
II. Tóth István igazgató emlékezete	3
III. A tanoncok rajz- és munkakiállítása	5
IV. A tanévről szóló igazgatói jelentés	6
V. A felügyelet	13
VI. Az ipariskola tanszemélyzete	13
VII. Tanterv és tananyag	14
VIII. Az ipariskolában elvégzett tananyag	14
IX. Órarend	17
X. Az ipariskolai tanulók névsora és általános osztályzata	18
XI. A tanoncokra vonatkozó statisztikai adatok	31
XII. Statisztika a foglalkozásra nézve	32
XIII. Statisztika a munkakiállításról	33
XIV. Az intézet költségvetése	35
XV. A jövő iskola évre vonatkozó tudósítás	36

MAGY. AKADEMLA
KÖNYVTÁRA

I.

Az érdemsorozatban előforduló rövidítések magyarázata.

a) Magaviselet:

- 1 = jó
2 = szabályszerű
3 = kevésbé szabályszerű.

b) Osztályzat:

- 1 = jeles
2 = jó
3 = elégséges
4 = elégtelen.

c) Egyéb:

- r. k. = róm. kath.
h. r. = helv. ref.
á. r. = ágost. ref.
izr. = izraelita
ism. = ismétlő
n. j. = nem járt
felsz. = felszabadult
m. h. = meghalt
k. m. = kimaradt
kor. = korona
fill. = fillér
k. l. = kitüntető lap
d. l. = dicsérő lap.

MTA KÖNYVTÁRABÓL

átengedett mű

Tóth István

1843—97.

A kérlelhetlen halál, mely válogatás nélkül szedi áldozatait, nem téve különbséget sem gazdag, sem szegény között, s mely megjelenik a királyok fényes palotáiban ép úgy, mint a véres verejtékkel küzdő nap-számosok füstös, sötét gunyhóiban, a lefolyt tanévben intézetünkben is megjelent, kiragadván sorainkból a szerető kartárust, ipariskolánk ügybuzgó fáradhatatlan szorgalmu igazgatóját: Tóth Istvánt.

A csapás annál megrendítőbb, mert azon korban érte, a mikor még joga lett volna az élethez, s mert míg másokat lassan sorvasztja el, addig őt villámesapásként, a magyar népoktatásügy harcmezéjén: az iskolában sújtotta le.

A legjobb egészségben és kedvvel jött november hó 25-én az iskolába, hol a tőle megszokott példás odaadással teljesítette magasztos hivatását. 11 óra után részt vett a népiskolai tantesztület által tartott havi értekezleten, melynek folyamán valaki kihívatta. És a kérlelhetlen halál anyyala, mintha csak félt volna kiszemelt áldozatáért a teremben, — hol

ben kedves övéi részéről részesült, nem lehetett őt megmenteni az életnek. A halál kérlelhetlen anyyala, nem hallgatva a fájdalomtól megtört családtagok szivetrázó esdekléseire, a megrendült kartársak, barátok őszinte fohászaira, decz. 1-én, egy heti kínos szenvedés után kioltotta életét. Tragikus halála mindenkit megrázott s általános részvétet keltett a váratlanul lesújtott szegény családja iránt az egész városban.

A korán elhunyt, páratlan szelídséggel s apostoli odaadással munkálkodó kartárs haláláról a tantesztület külön gyászjelentést adott ki, ravatalára koszorut helyezett, a gyászoló családjához pedig részvétiratot intézett, nemkülönbeu az ipariskolai felügyelő bizottság és a nagykanizsai tanítói járáskör választmányja, melynek boldogult egyik tevékeny tagja volt.

A boldogult temetése decz. 4-én délután 4 órakor ment végbe, mely alkalommal, daczára a nyirkos, egészségtelen időnek, megható módon

kartársai odaadó, őszinte szeretete vette körül — megjelenni, ezen pillanatot használta föl végzetes munkájához. Nem volt kint 5 percig s már hozták a szomoru s mindenkit leverő hirt, hogy a folyosón összeesett: szélhűdés érte, mely egész balfelét megbénította. Lakására szállítottuk, hol daczára a legodaadóbb ápolásnak és gondozásnak, a mely-

nyilvánult iránta az általános részvét. A gyászháznál megjelentek az összes tanintézetek növendékei tanáraik, tanítóik vezetése alatt; a városi tanács, az ipariskolai felügyelő-bizottság; a közs. iskolaszék, az ipartestület stb. testületileg, a legmélyebb megilletődéssel haladva a lassan haladó gyász-kocsi mellett, melyről szebbnél-szebb koszoruk csüngtek le. Koszorut küldöttek még: A nagykanizsai tanítói járáskör. A nagykanizsai ipartestület, tisztelete jeléül. — Hálás tanítványai, szeretett jó tanítójuknak. — A főgymn. VII. osztálya, kegyelete jeléül. — Feledhetetlen lelki rokonának, Lisztner család. — Utolsó üdvözlés, a Schával családtól. — Feledhetetlen jó komájának, Polin család. — Polgári iskolák tantestülete, részvéte jeléül. — Szeretett sógornőd, Lujza. — Felejthetetlen jó barátomnak, Fabick. — Felejthetetlen hű férjnek, kedves jó atyánknak, a család stb.

A beszentelés után Szalay Sándor kartárs bucsuztatta el a megboldogultat szerető kartársaitól. Nem volt szem, melyben ne rezgett volna ott az őszinte részvét forró könnye a szivig ható s mélyen megindító beszéd alatt, melyet csak az árván maradt család fuldokló zokogása szakított meg néha-néha.

A kihűlt nemes sziv, a megdermedt drága test örök nyugalomra tétetett.

Tóth István 1843. július 14-én született Nagy-Kanizsán, hol édes atyja egy szegényebb sorsu iparos volt. Édes anyját korán vesztvén el, hogy maga is tanulhasson, kénytelen volt más gyermekek tanításával foglalkozni. Mikor ily tengődés daczára sem hagyta abba a tanulást s elvégezte a gymn. IV. osztályát, elment falura segédtanítónak. Látván azonban, hogy magán uton aligha fogja az oklevelet megszerezhetni, egy évi segédskedés után elindult Pécsre, s daczára, hogy sehonnan sem várhatott segílyt, beiratkozott a képezdébe, hol ismét csak mint correpetitor tartotta fenn magát. 1864-ben jeles eredménnyel képesítőzván le, Kis-Kanizsán lón alkalmazva mint segédtanító. Innen 1868-ban Becsehelyre ment segédtanítónak, hol 1869. októberig tanítóskodott, a mikor is újból visszament K.-Kanizsára s átvette az első fiuosztály vezetését. 1870. április 1-én végre szülővárosába került rendes tanítónak.

1871-ben részt vevén a Keszthelyen tartott gazdasági póttanfolyamon, megismerkedett Rády Annával, kit 1872-ben nőül vevén, vele az utolsó pillanatig a legboldogabb családi életet élte.

A gyermekekkel való szelid bánásmódja, kitartó vasszorgalma által mindenki elismerését és tiszteletét vívta ki magának.

1886-ban az ujonnan szervezett ipariskola vezetését reá bízta az iskola fenntartó hatóság s ő ezen bizalomnak fényesen felelt meg az utolsó pillanatig. Munkaképessége, szorgalma rendkívüli volt. Amint végzett a mindennapi tanulóival, szabadidejét az ipariskolának szentelte, annak fejlesztésén, előmozdításán buzgólkodott.

Mi kartársai, pótolhatlan jó kollegát és vezetőt, az ügy pedig, melynek 32 évig teljes odaadással élt, egy buzgó s nehezen pótolható lelkes bajnokát veszttette el.

Szerető hitvest és négy árvát hagyott hátra.

•Sirod felett leng bánat érzetünk,
A nagy idő majd enyhíti talán,
De neved folyton emlékünkből áll
Mint drága kincs, a jövő folyamán . . . •

„Pihenj . . . jutalmat int a végső számadat.“

III.

Az iparos tanoncok rajz- és munkakiállítása.

Mindnyájunk előtt közismeretes dolog az, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatási miniszter elrendelte, hogy az ország minden ipariskolájánál a tanév végén a tanoncok rajz- és saját készítményű munkáiból kiállítás rendezessék.

Ebből kifolyólag tanító-testületünk a magas kormány e nemes intencióját ez évben is valósítani törekedett; a tanulókat a rajz- és a munkakiállításban való részvételre buzdítani nem szűnt meg; hogy az eddigieknél nagyobb szabású kiállítást létesítsen, az iparhatóságot, felügyelő-bizottságot és ipartestületet az igazgatóság hivatalból még ez év április és május hónapban értesítette és felhívta, hogy bennünket eme törekvésünkben kötelességszerűleg támogatni sziveskedjék.

De, — sajnos! — ennek eredménye nem elégítette ki a várakozást. A tanoncoknak fele sem vett részt a kiállításon, mert egyfelül a mester urak erre az engedélyt megvonták tőlük, másfelül hiányzott náluk a jó akarat, a törekvés és az ambíció.

Minő más eredményt mutathatnánk fel akkor, ha az ipartestület és iparosok kezét fogva a tanítótestülettel, buzdítanák, serkentének s lelkesítenék a tanoncokat szellemök kiművelésére és különösen az iparban való haladásra és a munkakiállításban való részvételre.

A mi — hogy úgy mondjam — szegényes rajz- és munkakiállításunkat még az iparosok közül is alig tekintette meg valaki. Iparosaink — tisztelet a csekély kivételnek — nem fogják fel, vagy nem akarják méltányolni ennek szükségességét és fontosságát; nem érdeklődnek, sőt hideg közönyt tanúsítanak; távol maradásukkal tüntetnek úgy a kiállításokkal mint az egész iparoktatással szemben.

Ezek után kérдем: vajjon, nem több hasznát veszik-e az iparosok a képzett, szorgalmas és művelt segédeknek, kikben meg van a jóra való hajlam és a szakmájukban minél tökéletesebb kiképzésre irányuló törekvés, mint olyanoknak, kik tudatlanságukban a haladással mit sem törődve, csupán napszamosai mesterségüknek?

Első sorban az iparosoknak állana érdekükben, hogy minél képzetebb munkásokat neveljenek maguknak. De hazafiui és honpolgári kötelességük is az, hogy egy műveltebb iparos osztályt neveljenek a jövő nemzedékből! Hiszen a mi édes hazánknak égető szüksége van erre.

Azonban lehet, hogy a baj onnan származik, mert iparosaink talán nem is méltatták még komoly figyelmükre e kérdést; vagy talán nem is tekintik hivatásuknak, erkölcsi kötelességüknek a tanoncok oktatását és nevelését. Valószínűleg így van ez; mert fel sem tehetjük derék iparosainkról, hogy merő önzésből, vagy belátás hiányból idegenkednének a rajz- és munkakiállítások-, de különösen az iparoktatások üdvös intézményeitől.

Pedig azok a rajz- és munkakiállítási versenyek rendkívül élesztik és fokozzák az ifjú munkakedvét, törekvését, iparkodását s arra is ösztönzik a tanoncot, hogy mesterségét minél hamarabb s jobban elsajátítsa, hogy egykoru tanonctársaival szemben ne kelljen szégyenkeznie.

Mellesleg, tanulság okáért felemlitem, hogy más városokban oly imponzans rajz- és munkakiállítást rendeznek, hogy azt a legelőkelőbb közönség is napokon át érdeklődéssel szemléli.

Végül is tehát csak a t. iparos urakhoz fordulunk, kérve őket, támogassanak bennünket lelkes odaadással, hogy e tekintetben se maradjunk más városok mögött. Hisz elérkezett az idő arra, hogy az iparfejlődés tényezőit iparosaink komoly fontolóra vegyék és belássák, hogy melegebben szükséges felkarolniok a rajz- és munkakiállítást s általában az iparoktatás ügyét. Csak így remélhetünk egy jobb és biztosabb jövőt.

IV.

Igazgatói jelentés az 1897—98-ik tanévről.

A lefolyt tanévvel iskolánk fennállásának 12-ik évi pályáját futotta meg.

A tanulók felvételére, mint az előzőleg is hirdetve volt, szeptember első tiz napja volt kitűzve. Ez idő alatt beiratkozott 206 tanuló, mely létszám szeptember hó végeig 263-ra, decemberig 368-ra, és márczius végeig 431-re szaporodott; április 15-én a tanulók felvétele bezárattott. Évzártaival a tanulók létszáma 431 volt. Gyarapodás a múlt évvel szemben 45.

A tanév és a rendes tanítás szeptember 12-én kezdődött, egyszerre két előkészítő-, két első-, egy második- és egy harmadik- vagyis öt rendes osztályban.

A tanítás a közbeeső szünnapok kivételével minden megszakítás nélkül folyt ugyan az év zártáig, de nem mondhatni, hogy minden akadály nélkül is; mert egyik akadály az volt, hogy intézetünk érdemes igazgatója elhalálozása folytán december hó elsején üresedésbe jött B) első osztályt három és fél hónapon át mindig más és más ipariszkolai tanító által kellett helyettesíteni; így a hosszantartó helyettesítés, valamint a két előkészítő-, nemkülönben a második osztály túlnépessége miatt annyira meg volt nehezítve a tanítás rendes menete, hogy előmenetelben teljes sikert biztosítani nem lehetett. Ez a helyzet végre mégis kedvező és a czélnak megfelelő megoldást nyert azzal, hogy a város képviselő-testülete az 1898-ik évi márczius hó 9-én tartott közgyűlésén ipariskolánkhoz 4 új tanerőt, névszerint Papp Miklós egyik rajztanítói állásra heti 4 órára, Kováts Miklós, Vlasits József és Orbán István urakat a közismeretek tanításához, csekélységemet pedig igazgatóul beválasztotta. Ezek után iskolánk két tanerővel és két osztállyal szaporodott, s így lehetővé tétetett az, hogy az előkészítő osztályt a haladó osztálytól elválaszthattuk; továbbá sikerült a második osztályt párhuzamosítani, és az üresedésben volt B) első osztályhoz is osztály vezetőt beosztani. E szerint iskolánk jelenleg 2 előkészítő-, 2 első-, 2 második- és egy harmadik-, azaz összesen 7 osztályból áll és 9 tanító vezetése mellett intézetünk 431 tanulója nyert oktatást, más helyen közzétett órarendünk szerint.

A fentebb elősoroltak, és tanórárendünknek ez évben kétszeri változása, úgy a tanoncok hanyag iskolalátogatása, valamint az iskolában

való pontatlan megjelenése, különösen a késő esti 7—9-ig való tanítás is hátráltató befolyással volt a tanítás menetére és a tanulók tanulásbeli előmenetelére, a miért is az teljesen kielégítő nem lehetett.

A tanulók iskolalátogatása mégis jobb volt a tavalyinál, mi leginkább a mulasztások számának csökkenéséből tűnik ki.

A tanulók egészségügyi viszonyai kedvezők voltak.

Az alakuló gyűlés a rendtartás értelmében augusztus hó 30-ik napján tartatott meg, mely alkalommal az elnöklő igazgató buzdító szavakkal szólt a tanító-testület működéséről és hivatásáról.

Az igazgató szeptember 11-én esti 7 órakor a tanító-testület jelenlétében felolvasta és megmagyarázta a fegyelmi szabályokat, melyek szigorú megtartására figyelmeztette a tanulókat.

A már említett okoknál fogva tanórarendünket ez évben kétszer kellett változtatni. Az utolsó harmadban az előadások a következő órafelosztás szerint tartattak meg; hétköznap 7—9-ig szabadkézi rajz és közismeretekből; a vasárnapi szakrajz órák délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig, közismeretek e napon délelőtt 10—12-ig és délután 2—4-ig tartattak.

Tanhelyiségül a városi községi népiskola központi elemi fiiskola öt földszinti- és a polgári fiiskola emeleti rajzterme használtatott, mely helyiségek mindegyike kellő villanyvilágítással az iskola céljainak megfelelően volt felszerelve.

A rend és fegyeleme ugy az iskolában mint az utcán ez évben nagyobb gond fordítottatott, mely azt eredményezte, hogy leszámítva apróbb, az iparos tanoncok életkorával szinte együtt járó csintalanságot, bűntetést érdemlő kihágás általában nem fordult elő.

Nemcsak az ipariskolai felügyelő bizottsági tagok, de a város lakossága is ismételten meggyőződött arról, hogy a tanoncok mindazon rakoncátlansággal és lármával felhagytak, mely az előző években még napirenden volt. Az előadások alatt általános csend és figyelem uralkodott.

Az intézet szervezetében változás nem történt.

A tantestület létszáma kettővel szaporodott. Ez iskolai évben a tanító-testületet illetőleg annyi változást örtént, hogy a volt érdemes igazgatónak Tóth Istvánnak 1897. évi december hó 1-én történt elhalálózása folytán a tek. városi tanács által az 1897. évi december 3-án kelt 22022. számú végzése alapján a további intézkedésig az igazgatói teendők ideiglenes tovább vezetésével Venczel Rezső ipariskolai tanítót bizta meg; míg a városi képviselő-testületnek 1898. évi márczius hó 9-én tartott közgyűlési határozata szerint az ipariskolai igazgatói állásra Venczel Rezső eddig is ideiglenes igazgatót tanítási kötelezettséggel igazgatóvá; a rajz-tanítói állásra heti 4 órára Papp Miklós polgári iskolai rajz-tanítót, a közismeretek tanítására Vlasits Józsefet, Kováts Miklóst és Orbán Istvánt választották meg. Tanító-testületünk jelenleg 9 tagból áll.

A tanító-testület a lefolyt évben tartott 12 értekezletet, melyeknek tárgyát a tananyag feldolgozásának mikéntje, a tanterv részleteinek összehangzatba hozása, az iskolai fegyelem gyakorlása, a növendékek tisztasága és rendességének ellenőrzése s egyéb az iskola beléletére tartozó gyakorlati kérdések megbeszélése képezte. A tanító-testület tanácskozmányi jegyzője Erdősi Bálint volt.

Sajnálattal kell konstatálnom végül, hogy a róm. kath. vallásoktatás annak daczára, hogy a tantestület ez évi január havi gyűlési jegyzőkönyvébe felvette a róm. kath. tanoncok oktatását s az igazgató annak még e tanévben leendő elrendelése iránt a felügyelő-bizottságot megkeresni

nem késett, a kath. tanulók még idáig sem részesültek a helybeli plébánia buzgalmából néhány órai hitoktatásban.

Nem hagyhatom figyelmen kívül azt, hogy a tanoncok szegődtetése nem a tanév végén, hanem az évben bármikor történik, ami által vagy a tanuló veszt az iskolába járás idejéből, vagy pedig az iskola szenved a tanév közben belépő tanulók miatt.

Az ellenőrző könyvet ellenőrzési szempontból a tantestület ez évben nagyobb szigorral alkalmazta; az óra elején felolvasta a névsort s a mulasztást a naplóba feljegyezte. A havi mulasztásokat összegezve, a további eljárás céljából az ipar felügyelő-bizottságnak kézbesítette; de sajnálattal kell jeleznem, hogy sem az iparhatóság, sem a felügyelő-bizottság, sem pedig az ipartestület a mulasztásokkal szemben a törvény szigorát egyetlen alkalommal sem alkalmazta.

Ellenőrzés szempontjából ezen tanévben január hó 10-én nagyságos dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő ur, dr. Bartha Gyula, polg. isk. igazgató ur kiséretében meglátogatta intézetünket. Az ipariskolai bizottság tagjai több ízben meglátogatták az esti előadásokat. Ezen látogatásuk alkalmával a tanulókat szorgalmas tanulásra és az iskola pontos és rendes látogatására intették és buzdították.

Intézetünk ez év április 17-én vasárnap délelőtt ünnepelte meg hazánk ujjászületésének jubiláris évfordulóját. Délelőtt 9 és fél órakeresztésben zárt sorokban, zászlók alatt vonultak a növendékek a plébánia templomába ünnepi misére. Tíz órakeresztésben a polg. isk. rajztermében kevés közönség jelenlétében tartottuk meg az ünnepélyt, mely a „Szózat“-tal vette kezdetét. Venczel Rezső, ipariskolai igazgató, a következő rövid megnyitót beszédben magyarázta meg a nap jelentőségét:

Mélyen tisztelt vendégek, kedves ifjak!

A magas kormány 36,701. számú rendeletének utasítása folytán jöttünk ide össze, hogy ma drága hazánk ezeréves multján lelkesedjünk és Magyarország jövőjében való hitünkben és bizalmunkban erősödjünk.

Visszatekintve a küzdelmekben, véres harcokban, dicsőségben és gyászban egyaránt gazdag évezredre, lehetetlen, hogy erős fogadást ne tegyünk, hogy hazánknak mindig hí fiai leszünk, hogy szívünk minden dobbanása, agyunk minden gondolata sirig az övé lesz.

De nemcsak magyar hazánk ezeréves főnállásának, hanem a szabadságnak is az emlékünnepe ez. Ünnepe ez a nemzetnek is, ünnepe a királynak, kit hódolattal vet körül a magyar nemzet; mert Szent István első királyunk koronáját mindig szentnek és sérthetetlennek tartja.

Talán soha nem volt e szent korona viselője annyira szeretett, mint jelenleg uralkodó I. Ferencz József királyunk. Az ő bölcs uralkodása történelmünk legfényesebb lapjai közé fog tartozni.

Isten áldd meg I. Ferencz Józsefet, Magyarország bölcs és nagy királyát. Tartsd meg őt népei javára, magyar hazánk boldogságára még nagyon soká.

Kedves gyermekeim! Az ezeréves magyar haza csak úgy érhet meg egy újabb ezerévet, ha ti ezzel a bizalommal ünnepelitek a szabadság első tavaszának emlékét.

Hazát szeretni, eszmékért küzdeni, a nemzetért élni-halni, nemeset gyakorolni, nagyot akarni, mindent áldozni a közjóért, magyarnak lenni és főleg egyet-értetni odaadással egy jobb jövőért, ez legyen a szabadság ünnepzése mindenkor titeknek, kedves ifjak. Éljen a haza! Éljen a király! Éljen örökké a 48-as szabadság!

Utána Hoffmann Aladár, betűszedő, III. osztályu tanuló lépett a dobogóra és egész hévvel szavalta el Petőfi „Nemzeti dal“-át. Poredus Antal ipariskolai tanító lendületes szép ünnepi beszédet tartott, mely ünnepi beszéd a legnagyobb sajnálattal egész terjedelmében hely szűke miatt nem közölhető. A ritka finom előadási képességgel elmondott tartalmas szónoklatban a többek között a következőket mondotta:

Az 1848. esztendő igen gazdag történelmi jelentőségű eseményekben.

Ilyen április 11-ike is, melynek félszázados emlékét ünnepeljük ma.

E napon öltöttek testet mindazon eszmék, melyek Magyarország történelmi egységét, nemzeti jellegét és államjogi önállóságát megfelelő intézményekkel örök időkre biztosították. E napon valósultak meg mindazon törekvések, melyekért oly hosszú időközön át hiába küzdöttek hazánk legjobbjai, s melyekért Petőfi Sándor, szabadságharczunk lánglelkű dalnoka 1844-ben »Imádságom« cz. költeményében: »Teremtsd egészen ujja e hazát!«, oly esdeklő lélekkel hiába fohászkodott. *E napon rakattak le alapjai a jövő Magyarországnak, midőn dicsőségesen uralkodó királyunk dicső emlékezetű előde: V. Ferdinánd, átnyujtá hazánk rendéinek az általa szentesített, szabadságot, testvériséget s egyenlőséget szétárasztó 48-as törvényeket.*

Amiért más nemzetek, köztük a művelt görög s a hatalmas római nép, százados élet-halál harczot folytattak a büszke arisztokraczia és nemesség ellen, mindannak kivására elég volt nálunk amaz általános hazafias lelkesedés, mely 1848 márczius 15-én gyúlt lángra s mely a haza minden fiának keblét elárasztotta. Nem folyt a vér, nem dörgött az ágyu; nem ropogott a fegyver: s a régi Magyarország falai mégis recsegve-ropogva omlottak össze. Nincs nemzet e földön, melynek története ily fényes napot tudna felmutatni az utókornak.

A márczius 15-én született s április 11-én, a szentesítés által megkeresztelt törvények képezik a válaszfalat a régi és új Magyarország között

Ezen átalakulás azonban nem volt sem röglönös, sem erőszakos. A nemzet legjobbjainak évüzedeken át tartott hazafias munkája érlelte meg azt a tudatot, hogy a hanyatló nemzeti életet a régi intézmények mellett fölvirágzásra juttatni nem lehet, hanem helyökbe az új idők szellemének megfelelő alkotásokat kell ültetni. A régi rend tehát az elmében megdőlt, mielőtt a törvényhozás ellene irányozta volna a halálos csapást.

Az 1847—48. évi országgyűlés rendeltetése és történelmi szerepe többé nem az volt, hogy hosszú és veszélyes megtámadtalások után helyreállítsa, körül-sánczolja és védelemre képesebbé tegye az alkotmányt, mely többé nem védője volt a nemzetnek, hanem legnagyobb nyüge, fölvirágzásának megakadályozója, hanem az, *hogy az ősi alkotmány romjain fölépítse a jövő Magyarország dicső csarnokát.*

A nemesek önzetlen áldozatkészséggel mondták le ősi jogaikról és kiváltságaiokról akkor, a mikor a haza jövő felvirágása forgott szóban. Korlátokat szabtak önmaguknak, hogy megadhassák polgártársaiknak a jogok teljességét.

A dézsma, robot, mely annyi évig szívta, mint vámpír, a szegény néposztályok zsirját, meg lőn szüntetve örökre. Az urbéri földek örökös tulajdonul szállottak át a birtokló jobbágyokra. Szóval, ur lett mindenki a maga telkén. Erdély egyesülésével és kapcsolt részeinek az anyaországhoz való visszakapcsolásával helyreállott az ország területi épsége. Szabaddá tétetett a sajtó, hogy a nemzet állami és társadalmi boldogulásának céljaira, az új intézményekkel kellően élhessen. A nemzet czimere és színei visszaállították ősi jogaikba.

Titáni nemzedék alkotta ezeket; a nemzet termő ereje, mely évszázadokon át szunnyadott, föltámadt és nagyot alkotott. És ezen alkotásban elévülhetetlen érdemei vannak Kossuth Lajosnak, kinek a nemzet bárminő emlékoszlopot emelhet, az nem lesz nagyobb, nem lesz maradandóbb, mint a minőt ő

önmagának emelt. Az ő nemes hévtől izzó szózata volt az, mely fölírta a nemzetet százados tespedéséből. Lángoló ihlete szülte az eszmét, jelölte meg a célt, az egymást követő nemzedékek utját a messze jövőkbe. Ő nemcsak a magyar-, hanem a világtörténetnek is egyik legnagyobb alakja.

A megalkotott törvényeket az országgyűlés felterjeszté jóváhagyás végett a király elé. *V. Ferdinánd, követve nemes szive sugallatát, jóváhagyá és szentesíté azokat 1848. április 11-én.*

A magyar állam hajója pedig, melyet a sors haragja több mint 300 évig bizonytalanul hányt-vetett, hol előre, hol hátra a népek oceánján, végre merészen kifeszített vitorlákkal, árboczán a háromszinű zászlóval: a révparthoz közeledett. Ég és föld megrendült, mikor az egyhangu kiáltás: »Éljen a haza, éljen a király; éljen a szabadság, egyenlőség és testvériség« fölharsant, s Kárpáttól az Adriáig minden bérczorom és minden sziv által visszhangozva tudtul adá az egész világnak, hogy népszerűbb király V. Ferdinándnál, boldogabb nép a magyarnál: a földön sehol sincsen. A nemzet boldog érzelmek között nézett a jobb jövő elé, mely annyi szép remény magvát rejté magában, s rohamosan igyekezett pótolni az előbbi zivataros századok mulasztásait.

És mi történt? A gonosz emberek félre magyarázták a nemzet gyors életműködését, vizsályt idéztek elő előbb idegen nyelvű hazánkfiai és a nemzet, majd az uralkodóház és a nemzet között.

A magyar nemzet vitészségével, haza- és szabadságszeretetével bámulatra ragadta az egész világot, de a nagyobb erő előtt végre is elbukott. Alkotmányát elvették; a kart, mely oly fényesen forgatta fegyverét, hogy egész Európa csodálta, rozsdás békóba verték. Önkény és fegyvererő kormányozta rabszolgéletét mindaddig, míg az idők folyása, a külföldi események segítsége, hazánk nagy fiainak szívós hazafisága és szeretete, uralkodónk nemes lelke, ki nem szabadították nemzetünket siralmas helyzetéből.

A király és nemzet közeledtek egymáshoz, tisztázták a félreértéseket, s végül teljesen kibékültek. Főlséges uralkodónk, I. Ferencz József, elismerte az 1848. törvényeken alapuló új állapotok törvényességét, visszaállította Magyarország alkotmányát; a magyar nemzet pedig határtalan lelkesedéssel tette fejére Szent István koronáját.

Azóta főlséges királyunk mindennap új és új áldással árasztotta el hű magyar nemzetét; jóságos szívének melegével mindig közelebb és közelebb jött hozzá, míg végre teljesen egybeforrt vele. És a magyar szent korona sohasem ragyogott ékesebben hordozója fenkölt homlokán, mint most és fényét országvilág csodálja. A megjövendőlt fényes trón erejét a szabadságból meríté . . .

A nagy kerék, melynek egy fordulóját századnak mondja az emberi szó, egy felet fordult 1848. április 11-ike, vagyis a szentesített törvények átadása óta. És mit nem értünk meg a nyomában? A törvényben foglaltak az életbe mentek át, a költő álomlátó szemei elől a valóságba költöztek. Körös-körül derült képet enged látni a gondviselés s büszkeséggel tölti el minden magyar szívet annak a tudata, hogy ő is eme sokat próbált nemzetnek tagja.

És, kedves fiaim, valahányszor a mindennapi kenyeret ajkaitokhoz emeltek, mindannyiszor jusson eszetekbe, hogy az a kenyér abban a földben termett, melyet egy ezredév véres küzdelmei tettek előttünk szentté s számunkra termékenynyé. Vessétek szíveitekbe elévülhellen kegyelettel azoknak a szent ősöknek emlékét, kik ezt a hazát nekünk megszerezték, feontartották és lehetővé tették, hogy e dicső nemzet gyermekeinek vallhatjuk ma is magunkat.

Szeressétek e drága hazát, melyen kívül nincsen számotokra hely; a szíveitekből felcsapó hazafias láng pedig változzék át munkálkodó, éltető szerezetté, melyek nyomában tettekben nyilatkozzék a hazaszeretet magasztos érzelme, s ne hangzatos szavakban.

És most, kedves fiaim, midőn szavaimat befejezem, kérjük a jóságos Istent, ki a nemzetek sorsát intézi és ki őre volt nemzetünknek egy hosszú évezreden át, hogy óvja, oltalmazza, áldja és boldogítsa nemzetünket, hazánkat és dicsőségesen uralkodó alkotmányos királyunkat, hogy bölcsége és szívének nemessége sugaraival áraszsza el e hont a haza minden fiának javára és üdvére.

Zalai Károly, betűszedő, 3. oszt. tanuló „Ötvenév“ című költeményt szavalta el szépen, hatásosan. Bartos Gyula, betűszedő, 3. oszt. tanuló tüzzel szavalta el „Szent Petőfi napja“ című költeményt, hangja érczesen, tisztán csengett. Az összes szavalók kellő hangsúlyozással adtak elő. Belső Pál, cipész, A) I. oszt. tanuló a „Honfoglalás“ eseményét teljes szabotossággal adta elő, szépen mutatva a térképen. A „Hymnusz“-szal ért véget az igazán szép és megható ünnepely.

Az összes növendékek ünneplőben, kicsi nemzeti színű kokárdával jelentek meg. A vezető tanítóké, az ünnepség rendezőié, első sorban a siker érdeme, mert fárasztó, nehéz munka eredménye ez.

Közönség csekély számban volt jelen. A városi hatóságot, mint iparhatóságot, Nagy Dezső, városi tanácsos képviselte. A „Nagykanizsai általános munkásképző-egyesület“ képviselőjében voltak: Fischl Lajos elnök, Zálesz János alelnök és Salgó Sándor titkár. Azonban a legnagyobb sajnálattal fel kell említenem, hogy a meghívott felügyelő-bizottság és ipartestület távol maradt.

Tantestületünk a felügyelő-bizottság közreműködésével, intézetünk fennállása óta ez évben június 19-én délután 2--7 óráig tartotta meg a tizedik tanoncz rajz- és munkakiállítását, melynek összes ügyeit az iskola igazgatója intézte; mégis a kiállítás szellemi eredményét a kiállított rajz- és munkák után az arra kirendelt bíráló-bizottság állapította meg, jeles, jó és elégséges osztályzattal.

Az ipariskolai felügyelő-bizottság, továbbá az ipartestület és tanítótestület kebeléből kiküldött kiállítási bizottság az igazgató javaslatára a megállapított díjak számán felül, kisebb mellékdijakkal jutalmazott oly tanulókat, kik, ha nem is a rendes díjra, de kiállított munkájuk után némi elismerésre voltak méltók.

A bíráló-bizottság az igazgató javaslatára, elsőrendű jutalmat 6 korona, másodrendű 4 korona és harmadrendű 2 koronában elfogadta; mellékdijul pedig 1 korona ítéltetett oda.

A bíráló bizottság, mely a kiállítás megnyitását megelőző napon ejtette meg a bírálatot, külön-külön elnök alatt 5 csoportra oszlott: u. m. 1. csoport fémipar, 2. csoport építészeti ipar, 3. csoport faipar, 4. csoport ruházati ipar és 5. csoport vegyes ipar, és az ezen bizottság bírálatáról szóló jegyzeteket Orbán István tanító ur volt szíves vezetni.

A kiállításra összesen jelentkezett 94 tanoncz. Tényleg kiállított 128. A kiállított tárgyak száma 153 volt. A kiállítás tartama alatt összesen 18 korona és 80 fillér értékű tárgy kelt el.

A bíráló bizottságok 63 tanoncznak munkáját találták jutalomra méltónak és pedig 43-ét jutalomra, 46-ét kitüntető lapra és 20-ét könyvre. E jutalmak az egyes csoportok szerint következőkép oszlottak meg:

Az I. csoport, fémiparban jutalmaztatott 1 első-, 2 másod- és 3 harmadrendű jutalommal; 1 mellékdijjal; könyvvel 3 és kitüntető lappal 7.

A II. csoport, építészeti iparban 1 elsőrendű jutalommal; 1 mellékdijjal és dicsérő lappal 2.

A III. csoport, faiparban 3 első-, 1 másod- és 2 harmadrendű jutalommal; könyvvel 5, kitüntető lappal 10 és mellékdijjal 4.

A IV. csoport, ruhászati iparban 2 első-, 3 másod- és 5 harmadrendű jutalommal; 2 mellékdíjjal; könyvvel 6, kitüntető- és dicsérő lappal 12.

Az V. csoport, vegyes iparban 1 első-, 1 másod- és 3 harmadrendű jutalommal; 1 mellékdíjjal; könyvvel 4, kitüntető- és dicsérő lappal 6.

Szorgalma és jó magaviseleteért 1 harmadrendű jutalommal; 5 mellékdíjjal; könyvvel 1, dicsérő lappal 7.

A szakrajz- és munkakiállítás is június 19-én délután kevéssel két óra után csekélyszámu vendég jelenlétében tartatott meg; mely alkalomból az intézet igazgatója a következő rövid beszédet intézte a jelenlövőkhez:

Mélyen tisztelt vendégek!

A magas kormány nemes törekvésének kifolyása az iparos tanulók mai munkakiállítása, melynek hivatása serkenteni a munkára, a munkában ügyességre és önézetre is, mert a munkához a népet leginkább az önérzet ébresztésével lehet vezetni; hisz minden munka az emberi önérzet és törekvésnek kifolyása.

A tanító-testület a magas kormány e nemes intencióját ez évben is megvalósítani törekedett, midőn a tanulókat a munkakiállításon való részvételre buzdítani nem szűnt meg.

A kiállítás sikerét fokozta, s mondhatni biztosította az, hogy helyi pénzügyintézeteink, ipartestületünk és egyes polgáraink — a tanulók munkadíjazására — egy tekintélyes összeget voltak szivesek adományozni, kiknek ez alkalommal a tanulók nevében is hálás köszönetemet nyilvánítani kedves kötelességemnek ismerem.

Ezek után kérem a nagyérdemű közönséget, hogy e kiállítás megbírálásánál a szeretet vezérelje; meg lehetnek győződve, hogy elismerésök csak buzdítólag fog hatni a tanulók munkásságára. — Kérem a tek. elnök urat, a kiállítást megnyitottnak nyilvánítani.

A kiállítás költségeinek fedezetét képezték a jutalmazásokhoz kibocsájtott gyűjtőiveken befolyt következő adományok: A „Zalamegyei gazdasági takarékpénztár“ részvénytársaságtól 20 korona, az „Első magyar általános biztosító társaság“ nagykanizsai főigazgatótól 10 korona, a „Délzalai takarékpénztár“ részvénytársaságtól 20 korona, a „Nagykanizsai takarékpénztár“ részvénytársaságtól 20 korona, az ipartestülettől 20 kor., Grünhut Henrik 6 korona, Hirschel Ede és Fischel Lajos 4—4 korona, Tóth István, Schwarz és Tauber, Saller Lajos, Dr. P. Alajos, Miltényi Sándor, Keller Ignácz, Kohn Lajos és Weisz L. és F.-től 2—2 korona.

A kiállítás költségei a szükséges nyomtatványok költségeivel együtt 1 korona, a tanoncok jutalmazására fordított 119 korona, összesen 120 korona.

Az évváró vizsgák június 18-án este 7—9-ig az a) és b) előkészítő oszt. rajz, és az a) I. és a) II. oszt. közismeretekből. 19-én délután 2—7-ig a tanoncok szakrajz- és azok ipartárgyainak kiállítása. 20-án este 7—9-ig az a) I. és b) I. oszt. rajz, és b) II. és III. oszt. közismeretekből. 21-én este 7—9-ig az a) és b) II. és III. oszt. rajz, és az a) és b) előkészítő oszt. közismeretekből. 22-én este 7—9-ig a b) I. oszt. közismeretekből. 29-én délután 2 órakor a polg. isk. rajztermében tartatott meg az értesítők és tanoncoknak oda ítélt jutalmak kiosztása, mely alkalommal néhány tanuló jó magaviselete és szorgalmas iskolába járásáért megdicsértetett. A vizsgákon az iparfelügyelő bizottsági elnökön és több bizottsági tagon kívül az iparhatósági és ipartestületi kiküldött és szép számu vendég volt jelen.

Végül, a nagylelkű és nemesszivű adakozók fogadják ez uton is — az iparos tanoncok nevében — szép adományukért az ipariskolai felügyelő-bizottság és az igazgatóság forró köszönetét.

V.

A felügyelet.

Az ipariskolára a felügyeletet gyakorolja a nagykanizsai városi képviselő-testületből választott ipariskolai bizottság.

E bizottság tagjai:

Bún Samu
Goldhammer Károly
Grünhut Henrik, elnök
Hell János
Hoffmann Mór
Hlatkó János
Keller Ignátz, alelnök
Mesteri János
Miltényi Sándor, gondnok
Papp Miklós, a tantestület képviselője, jegyző
Dr. Rothschild Jakab
Saller Lajos
Szedlmayer László
Venczel Rezső, igazgató.

A vallásfelekeztek képviselői:

Hütter Lajos, evang. lelkész és hitoktató.
Seregély Dezső, helv. lelkész és hitoktató.
Barta Lajos, izr. hitoktató.
Véber Vincze, róm. kath. lelkész, v. helyettes plébános.

VI.

T a n t e s t ü l e t .

Erdősi Bálint, népiskolai tanító és tantestületi jegyző.
Kováts Miklós, népiskolai tanító.
Lisztner József, népiskolai tanító.
Orbán István, népiskolai tanító.
Papp Miklós, polgári iskolára képesített rajztanító.
Poredus Antal, népiskolai tanító.
Schulcz Károly, polgári iskolára képesített rajztanító.
Venczel Rezső, népiskolai tanító és igazgató.
Vlasits József, népiskolai tanító.

VII.

Tanterv és tananyag.

A tanterv és tananyag a miniszteri szervezet értelmében a következő volt:

1. Az előkészítő két osztályban: írás, olvasás, számvetés heti 4-, és rajz heti 2 órában.

2. A két első-, 2 második- és harmadik osztályban:

a) Olvasás, fogalmazás és az azzal kapcsolatos tárgyak, heti 2 órában.

b) Számтан, heti 2 órában.

c) Szabadkézi- és mértani rajz, heti 2 órában.

d) Szakrajz; vas- és faiparból, heti 6 óra.

Összesen minden egyes osztálynak külön-külön heti 6 órában.

VIII.

Elvégzett tananyag.

Előkészítő

a) osztályban tanította: Lisztner József és

b) osztályban tanította: Orbán István.

Olvasás, írás, fogalmazás. Heti 2--2 óra.

Az írott és nyomtatott betűk ismertetése; az írás és olvasás gyakorlása, fogalmazási gyakorlatok: az olvasmány vagy rövid elbeszélése után. Martonfy-Trajtler I. k.

Számтан. Heti 2—2 óra.

A számjegyek helyesírása és értékük ismertetése; fejszámolás fokozatosan 100-ig; a négy alapművelet egész számokkal 1000-ig. A mértékek ismertetése.

A szabadkézi rajzot tanította mindkét osztályban

Schulcz Károly. Heti 2—2 óra.

A tanulók 1 cm., 2 cm. és később 8 cm.-es ponthálózatu füzetekbe, fokozatosan haladva, egyszerű egyenes vonalú időmokat rajzoltak. Az első félévben szabadkézzel, a második félévben vonalzóval.

E l s ő

a) osztályban tanította: Venczel Rezső és

b) osztályban tanította: Kováts Miklós.

Olvasás és fogalmazás. Heti 2—2 óra.

Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás és az olvasmányok alapján hasznos ismeretek közlése. Fogalmazási gyakorlatokul másolások; egyszerű és bővített mondat szerkesztések, diktálás után való írás. K. k. Martonfy-Trajtler I. k.

Szám tan. Heti 2—2 óra.

A négy alapmivelet egész számokkal és tizedes törtekkel, az iparos gyakorlatból vett példákon begyakorolva; a méterrendszer mértékeinek megismertetése.

Szabadkézi és mértani rajz, tanította mindkét osztályban

Papp Miklós. Heti 2—2 óra.

Mértani rajz. Az egyenes vonalak összetétele és osztása által alkotott egyszerű idomok és csillag alakok szerkesztése. A körív, kör s általában a hajlított vonalak alkalmazása sík diszitményeknél, különös tekintettel az ipar különböző ágaiban előforduló alapokra.

Szabadkézi rajz. A vonal és pont ismertetése, relativ fekvése, osztása. A szög. A kör. A szögek nemei, mérése és másolása. Három-, négy- és sokszögek nemei.

M á s o d i k

a) osztályban tanította: Poredus Antal és Erdősi Bálint és a

b) osztályban tanította: Vlasits József.

Olvasás és fogalmazás. Heti 2—2 óra.

Olvastattak erkölcsképző történelmi, alkotmánytani, földrajzi, természet- és egészségügyi olvasmányok a kellő magyarázat kíséretével. Fogalmazás és ügyiratokból: emlékezés és diktálás után való írás, levél, számla, nyugtatvány, bizonyítvány, hirdetmény és kötelezvény. K. k. Martonfy-Trajtler II. k.

Szám tan. Heti 2—2 óra.

Egyszerű és összetett hármasszabály különféle alkalmazásban; arányos osztás és kamatszámítás. Költségvetés.

Szabadkézi- és mértani rajz, tanította mindkét osztályban

Schulez Károly. Heti 2—2 óra.

Szabadkézi rajz. Stylizált levél idomok, a görög, arab és renaissance stylfajból egyes jellemző alakok és síkdiszitmények.

Mértan és mértani rajz. Az egyenes és sík térbeli helyzete; lap-szög; testszög; szögletes és gömbölyű testek; a test hálója; a test ábrázolása egy síkon.

Harmadik

osztályban tanította: Poredus Antal és Erdősi Bálint.

Olvasás és fogalmazás. Heti 2 óra.

Olvastattak erkölcsképző, természettani, vegytani és nemzetgazdaságtani olvasmányok; tartalmuk magyarázatával és begyakorlásával. Ügyiratokból: Különféle beadványok, kérvények és jelentések az iparügy köréből. K. k. Martonfy-Trajtler III. k.

Számtan Heti 2 óra.

Külföldi pénznemek ismertetése és átszámítása; költségvetés; kisebb-szerű műhelyben előforduló könyvelés.

Szabadkézi- és mértani rajz, tanította: Schulcz Károly.

Heti 3 óra.

Szabadkézi rajz; stylszerű síkdiszitmények másolása. Mértani rajz; az egyenes vonal, a lap és test területe két síkon. Különböző testek területei egyszerűbb helyzetben.

A szakrajzot az I., II. és III. osztályban tanította: Papp Miklós.

Heti 6 óra.

A szakrajz tananyaga kezdők részére: addig, míg a tanuló a rajzeszközökkel való bánásmódot kellően elsajátítja, jó minták másolása, azután a meglévő mintának méret szerinti nagyítása; a műhelyi rajzok célja és készítési módja. Ipari tárgyak főalakjainak vagy egyes motívumainak alkalmazása más hasonló rendeltetésű, de méreteiben és arányai-ban másként-másként alkotandó tárgyra. Vázlatrajz után a tervezet teljes elkészítése.

IX. Ó r a r e n d.

N a p	Ó r a	A tantárgy megnevezése	Tanító
Vasárnap	9—12	Szakrajz, vasmunkásoknak	Papp Miklós
"	9—12	a) II. és III. osztálynak szabadkézi- és mértani rajz	Schulcz Károly
"	10—12	a) előkészítő osztálynak közismeretek	Lisztner József
"	10—12	b) előkészítő osztálynak közismeretek	Orbán István
"	2—5	Szakrajz, kőmives és famunkásoknak	Papp Miklós
"	2—4	a) előkészítő osztálynak szabadkézi rajz	Schulcz Károly
"	2—4	III. osztálynak közismeretek	Poredus Antal
"	2—4	a) I. osztálynak közismeretek	Erdősi Bálint
"	2—4	b) I. osztálynak közismeretek	Kováts Miklós
Hétfő	7—9	a) I. osztálynak szabadkézi- és mértani rajz	Papp Miklós
"	7—9	a) II. osztálynak közismeretek	Poredus Antal
"	7—9	a) előkészítő osztálynak közismeretek	Lisztner József
Kedd	7—9	b) I. osztálynak szabadkézi- és mértani rajz	Schulcz Károly
"	7—9	a) I. osztálynak közismeretek	Venczel Rezső
"	7—9	b) II. osztálynak közismeretek	Vlasits József
Szerda	7—9	b) II. osztálynak közismeretek	Vlasits József
"	7—9	b) I. osztálynak közismeretek	Kováts Miklós
"	7—9	b) előkészítő osztálynak közismeretek	Orbán István
Csütörtök	7—9	III. osztálynak közismeretek	Erdősi Bálint
"	7—9	a) I. osztálynak közismeretek	Venczel Rezső
"	7—9	b) I. osztálynak szabadkézi- és mértani rajz	Schulcz Károly
Péntek	7—9	b) II. osztálynak szabadkézi- és mértani rajz	Schulcz Károly

A tanulók névsora és osztályzata.

A) Előkészítő osztály.

A t a n u l ó			Általános oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés	
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	magaviselete	előnévelés	összege	igazolatlan		
	Andri János rk.	Schaller Pál	kőmives	2	3	33	13	felsz.
	Antos Rezső	Weiser József	lakatos	2	3	7	3	
	Albrecht Elek ev.	Fleischhacker János	borbély	3	4	32	17	
	Brazsitz Mihály	Horváth Gy.	csizmadia	2	3	26	13	
5	Benczik József	Tóth Mihály	kőmives	2	3	26	16	
	Beránék Károly	Voukon Antal	hentes	2	3	11	6	
	Benke József	Grác Antal	kosaras	2	3	6	—	
	Bedő József	Günzer N.	asztalos	2	3	20	11	
	Cziczcel József	Reithofer J.	csizmadia	2	3	5	—	
10	Csizmesija István	Iszák János	csizmadia	2	3	17	13	
	Czigler László	Geizl Viktor	kőmives	2	3	34	14	
	Danis Lajos	Danis Kálmán	czipész	2	3	25	15	
	Dömötör Géza	Németh Imre	bognár	2	2	9	—	
	Dani Antal	Krisztián L.	kőmives	2	3	35	20	
15	Feletár Mihály	Fülöp Lipót	asztalos	2	3	35	25	
	Faics Lajos	Schaller Lajos	kőmives	2	2	12	7	
	Grutó Ferencz	Müller József	szabó	2	3	14	—	
	Horváth Mikó J.	Szántó János	kőmives	2	3	28	7	
	Herczeg József	Perkó József	szobafestő	2	3	14	—	
20	Hajdu János	Nagy Károly	csizmadia	3	4	35	35	
	Hunyadi András	Horváth József	csizmadia	2	3	13	—	
	Haramia Vincze	Kremmer P.	csizmadia	2	3	18	—	
	Herczeg Mihály	Steiner Fülöp	czipész	2	3	14	—	
	Horváth István	Geizl Viktor	kőmives	2	3	42	32	
25	ifj. Horváth Istv.	Tóth Péter	asztalos	2	3	16	8	
	Hizsák András	Nováczki Imre	csizmadia	2	3	4	—	
	Herman József	Mersits Ede	czipész	2	3	14	—	
	Ifcsics József	Juch Pál	kovács	1	2	—	—	
	Kerber Lajos	Keller Ignác	czipész	2	3	27	19	
30	Kaltner Kálmán	Steiner Fülöp	czipész	2	3	24	—	
	Klarics István	Zákonyi Lajos	asztalos	2	3	3	—	
	Kiss Rádi Sándor	Bárd Fülöp	mészáros	2	3	21	—	
	Kek Venczel	Voukon Antal	hentes	2	3	10	—	
	Kálmán József	Morandini Román	kőmives	2	3	34	14	
35	id. Kovács István	Munkácsi J.	kőmives	2	3	45	25	
	Kirchfeld Károly	Vinczek József	kőmives	2	3	27	17	
	Karafiát Vincze	Szabó Károly	köteles	2	3	—	—	
	Knausz Zsiga	Keller Mátyás	czipész	2	3	5	—	
	Lanpetter Mihály	Keller Ignác	czipész	2	3	35	21	
40	Luft György	Babics Antal	czipész	2	3	6	—	

A t a n u l ó			Altalános oszt.		Mulaszt. II/UK		Megjegyzés	
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	ima- visele- te	elismere- te	összege	igazolatlan		
	Lukánecz László	Perges Imre	czipész	3	4	24	24	felsz. felsz.
	Luksa Mihály	Magyar József	csizmadia	2	3	21	12	
	Mák Károly	Keller Ignác	czipész	2	3	22	8	
	Marai Sándor	Weisz Zsigm.	mészáros	2	2	19	12	
45	Pilipár Zsiga	Hilcz Lajos	csizmadia	
	Prasinovics Mark	Beierl Ferencz	hentes	
	Rodek Károly	Friedmann K.	asztalos	2	3	25	14	
	Schneff György	Munkácsi Gy.	kőmives	2	3	40	23	
	Szalai Pál	Németh Mihály	csizmadia	2	3	24	15	
50	Sásvári János	Hell János	czipész	2	3	2	—	
	Takács Gábor	Taschner Felix	kőteles	2	3	13	9	
	Vidovics István	Hilcz Lajos	csizmadia	2	3	20	16	
	Mihovics István	Novák János	csizmadia	2	3	15	15	
	Veren István	Geizl Viktor	kőmives	1	2	3	—	
55	Vinczek László	Hofer Menyh.	kőmives	2	3	21	12	
	Virágh József	Sartory Oszk.	ezementgyáros	2	3	20	—	
	Vojkovics József	Geizl Viktor	kőmives	2	3	21	21	
	Zvonár István	Topolics János	csizmadia	2	3	18	11	
	Zsoldos István	Muzsikár V.	asztalos	2	3	7	—	

B) előkészítő osztály.

A t a n u l ó			Általános oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	maga-viseleté	előmenetele	összege	igazoláson	
Albrecht Aladár	Brantin József	asztalos	—	—	—	—	n. j.
Átal József	Háhn Sándor	szabó	2	3	24	24	
Balogh Lajos	Háhn Sándor	szabó	2	4	32	32	
Baa Károly	Széchenyi Istv.	lakatos	3	2	3	3	
5 Barbalics Pál	Török Ferd.	bádogos	2	3	28	28	
Bedekovics János	Polgár János	csizmadia	3	3	—	—	
Bedő István	Nagy István	kőmives	2	3	11	9	
Berecz Károly	Morandini Román	kőmives	1	4	13	13	
Bogdán Béla	Schaller Lajos	kőmives	2	2	11	11	
10 Borsits Ferencz	Hoffer Gáspár	kőmives	—	—	—	—	n. j.
Czvibach Viktor izr.	Stern Mór	kefekötő	3	3	26	26	
Cseh Lajos	Grosz József	pék	2	3	7	7	
Csizmasia József	Turek Gyula	csizmadia	2	4	34	34	
Erdélyi György	Szabó Károly	köteles	2	3	14	14	
15 Fatér János	Morandini Román	kőmives	1	3	28	28	
Feletár Márton	Horváth József	csizmadia	—	—	—	—	felsz.
Funtek Ferencz	Keszei Károly	cipész	1	2	8	8	
Freitics Rudolf	Sántek Ferencz	pék	2	4	13	7	
Gáspár József	Schaller Lajos	kőmives	2	3	17	17	
20 Gáspár-Ferencz	Schaller Lajos	kőmives	1	2	19	18	
Gerócs József	Sartory Oszk.	ezement munkás	—	—	—	—	felsz.
Gerócs Sándor	Hirschl Henrik	borbély	2	3	26	26	
Godinek György	Szatler Károly	szobafestő	2	3	35	29	
Haramia György	Turek Géza	csizmadia	1	4	7	7	
25 Horváth Ferencz	Szatler Károly	szobafestő	1	4	44	29	
Horváth István	Török Ferencz	cipész	2	3	14	9	
Horváth Károly	Samu József	rézműves	2	4	38	36	
Ifsics István	Bojtor Mihály	kovács	1	3	6	6	
Illés Ferencz	Kohn Samu	lakatos	1	3	13	13	
30 Jámbor György	Weiser József	lakatos	1	2	12	12	
Karafiát József	Ring Pál	kalapos	1	3	11	11	
Kedmenecz József	Szonnenschein Mór	asztalos	2	3	18	18	
Keszthelyi Károly	Dancs Kálmán	asztalos	—	—	—	—	n. j.
Kovács Ferencz	Schaller Lajos	kőmives	2	3	29	28	
35 Kovács István	Meilinger János	csizmadia	3	4	6	6	
Kósa Géza	Miltényi Sánd.	cipész	—	—	—	—	n. j.
Kosz Tamás	Takács József	csizmadia	—	—	—	—	n. j.
Lantos István	Lahunság Gáspár	szabó	2	3	14	14	
Lencz Sándor	Morandini Román	kőmives	2	3	37	37	
40 Mercz József	Mihályi István	pék	3	2	19	17	
Mihácsi Pál	Szabó József	lakatos	1	2	11	11	
Mikulán Tamás	Ujhelyi F.	koesigvártó	—	—	—	—	felsz.

A t a n n l ó			Altalános oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés	
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	ma- ra- v sele e	e' t mens- tele	Összege	igazo- allan		
	Molnár György	Rada István			1	3	38	n. j.
	Molnár József	Einspinner Lajos			1	4	17	
45	Nagy István	Morandini Román			2	3	16	
	Németh György	Schaller Lajos			2	3	16	
	Német Károly	Szabó József			2	3	—	
	Niklesz Ferencz ev.	Turek Gyula			1	4	22	
	Orlovics János	Halasi Ádám			—	—	—	
50	Pánovics György	Széchenyi Istv.			1	2	9	
	Pávlicz József	Nagy Antal			1	3	23	
	Polai József	Munkácsi J.			1	3	49	
	Pongrácz József	Geizl Viktor			1	4	17	
	Pogorelec József	Klapper János			2	3	33	
55	Pint Imre	Morandini Román			2	3	23	felsz.
	Ruszák Mihály	Sziz Dániel			1	2	19	
	Salamon Károly	Schaller Lajos			1	2	26	
	Slavicsek István	Dancs Kálmán			1	3	2	
	Subasa István	Francsics Istv.			2	2	9	
60	Steiner János	Keller Ignác			2	3	40	
	Szorbics József	Blau M. Fiai			1	3	19	
	Sziegler Nándor	Doór István			1	2	—	
	Tarr István	Lahunság Gáspár			1	1	6	
	Tánczos János	Horváth József			1	3	10	
65	Varga János	Róth Lipót			2	3	6	
	ifj. Varga József	Temlin István			3	3	12	
	id. Varga József	Török István			2	3	8	
	Vellák György	Szatler Károly			2	3	24	
	Weisinger József	Halvax Frigyes			2	4	6	
70	Vugrinecz István	Morandini Román			2	3	9	
	Vugrinecz György	Schaller Lajos			2	2	6	
	Zarándok János	Kolpek Vincze			2	3	14	

— 22 —

A) I. osztály.

A t a n n i ó			Altalános oszt.	Mulaszt. napok		Megjegyzés	
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	mag- viszete	é ümené- tele	összege		igazo- allan
Auer Károly	Geiszl Viktor	kőmives	2	4	54	36	felsz. felsz. n. j.
Bajnóczy Jenő	Punger Márton	csizmadia	—	—	—	—	
Balázs János	Ország Kálmán	lakatos	—	—	—	—	
Benkő József	Morandini Román	ács	—	—	—	—	
5 Belső Pál	Viola Kálmán	czipész	1	1	8	8	
Czetthofer Ignác	Friedrich M.	csizmadia	2	4	43	37	
Cseh István	Philipp Lipót	asztalos	2	4	25	18	
Dolencsits Rókus	Salli Kálmánné	búbsütő	2	3	36	36	
Ferk Imre	Ferk Mártonné	csizmadia	2	4	58	58	
10 Fehér Károly	Tóth József	kovács	2	3	25	25	
Franczia Gyula	Torma József	asztalos	2	2	25	25	
Filler Lajos	Horváth F.	szabó	1	2	3	3	
Gáspár János	Tóth Mihály	kőmives	2	3	54	54	
Gibsz Oszkár izr.	Fischel Fülöp	betüszedő	—	—	—	—	k. m.
15 Gór György	Kohn Samu	lakatos	1	2	27	27	m. h.
Grábrovits András	Lórai Károly	csizmadia	—	—	—	—	
Hoziják András	Dants Kálmán	asztalos	2	3	45	45	
Horváth Lajos	Grác Antal	kosárfonó	2	4	11	9	
Horváth István	Stern Mór	kefekötő	2	2	31	24	
20 Horváth György	Tóth István	csizmadia	2	4	40	40	
Iván István	Tancsai József	csizmadia	2	3	28	25	
Kobán Ferencz	Miltényi S.	czipész	2	3	22	22	
Kollár Elek	Rosenfeld S.	czipész	3	3	61	61	
Kováts György	Kováts György	csizmadia	1	2	2	—	
25 Kováts András	Kasznár M.	czipész	—	—	—	—	k. m.
Kocsis Ferencz	Neufeld S.	czipész	1	1	3	—	
Kecskés György	Ábrahám J.	asztalos	2	3	29	29	
Kiss Kálmán	Mittermaierné	czipész	3	4	44	44	
Kirchenknopf János	Horváth József	csizmadia	2	3	18	18	
30 Kupó József	Steiner Fülöp	czipész	2	2	26	18	felsz.
Klárits Mihály	Púpp László	czipész	—	—	—	—	
Krausz Felix	Tóth József	csizmadia	2	2	23	12	
Lantos Gyula	Babics Antal	czipész	2	2	19	19	
Matalics József	Fischer J.-né	czipész	2	4	22	19	
35 Marton István	Brántin József	asztalos	2	3	28	28	
Magyar Lajos	Magyar F.	csizmadia	3	4	35	35	
Mántsek István	Tóth Mihály	kőmives	3	4	62	38	
Maier József	id. Takáts J.	czipész	1	2	6	4	
Molnár Béla	Munkácsi N.	borbély	3	3	33	21	
40 Molnár Sándor	Fehér Pál	szabó	2	2	6	6	
Nagy Gáspár	Tancsits J.	asztalos	3	3	22	22	
Németh Antal	Sobár György	kefekötő	2	3	7	7	

A t a n u l ó			Altalá- nos oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés	
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	mag- vis lete	előme- te e	összege	igazolatlan		
	Németh István	Topolits János	csizmadia	2	4	55	55	
	Nyitrai Kálmán izr.	Kraut Samu	pék	2	4	22	11	
45	Oszwáld Antal	Szélig Antal	sziigyártó	1	1	22	14	
	Olasz Károly	Schless Antal	könyvkötő	2	2	20	20	
	Pápai Ferencz	Keller Mátyás	czipész	2	3	5	5	
	Perger Zsigmond	Perger Imre	czipész	3	4	32	32	
	Perendi József	Huszár Antal	lakatos	2	3	60	60	
50	Péntek Vendel	Heduska János	pék	2	3	33	30	
	Posta Ignác	Kaufmann F.	asztalos	2	4	33	12	
	Pulai Ferencz	Hlatkó János	szabó	3	4	20	20	
	Rebricza József	Seiler Gottfried	czipész	2	3	16	16	
	Rathmann Ferencz	Rathmann Menyhért	kéményseprő	2	3	18	18	
55	Ritecz Dávid	Huszár Antal	lakatos	2	4	30	30	
	Rózsa Ernő	Pusofszi Sándor	borbély	2	3	11	7	
	Sándor Mihály	Weiser József	lakatos	—	—	—	—	felsz.
	Simon Bálint	Pfeifer Jakab	czipész	2	4	3	3	
	Sidó Imre hely.	Buksz Ignác	borbély	2	2	15	7	
60	Stocker Rezső	Szabó József	lakatos	3	4	52	35	
	Spachi Rezső	Spachi Gy.-né	bábsütő	—	—	—	—	felsz.
	Scheiber János	Feletári Károly	kovács	2	2	20	20	
	Sziládi Rókus	Csillag Károly	asztalos	2	3	12	12	
	Tánczos Lajos	Schweiczer József	borbély	2	2	26	26	
65	Tersztenyák József	Slujtner József	csizmadia	2	4	49	49	
	id. Tóth Károly	Horváth Károly	sziigyártó	2	3	27	20	
	Tóth Kálmán	Ország Kálmán	lakatos	2	3	8	8	
	Trojko István	Móger Ignác	szabó	2	4	10	5	
	Ujvári Ferencz	Szabó József	lakatos	2	3	13	13	
70	Vécsei Kálmán	Turek Géza	csizmadia	—	—	—	—	felsz.
	Virág Antal	Rabbinek S.	lakatos	2	4	31	31	
	Vollár Tamás	ifj. Takáts J.	csizmadia	2	4	19	19	
	Volker Dániel ev.	Kohn Samu	lakatos	2	3	10	10	
	Vörös Tamás	Hernyevits Bertalan	czipész	2	3	15	10	
75	Vlasits József	Kováts Imre	szabó	2	2	1	—	
	Zsidi János	Mantuano J.	kéményseprő	—	—	—	—	felsz.
	Zsizsek István	Csillag Béla	borbély	2	2	13	13	

B) első osztály.

A t a n u l ó			Általános oszt.		Mefaszt. napok		Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	magya v. tele	előmene- tele	összege	igazolatlan	
	Andri Gábor	Hoffer Gáspár	kőmives	—	—	—	k. m.
	Baa János	Weiser József	géplakatos	2	3	12	12
	Baa József	Hild Ferencz	kőfaragó	—	—	—	—
	Barbarics Károly	Török Ferd.	bádogos	2	4	21	16
5	Bedekovics József	Bedekovics István	csizmadia	2	3	23	23
	Beznicza István	Szécsenyi Istv.	lakatos	2	3	23	23
	Berdó János	Szantó János	kőmives	2	3	14	13
	Biczó János ev.	Weiser József	géplakatos	—	—	—	—
	Bognár György	Weiser József	géplakatos	1	2	19	17
10	Császár Péter	Bárd Fülöp	mészáros	2	4	25	25
	Csizmadia István	Csillagh Béla	fodrász	1	3	16	15
	Csizmesia János	Varga György	csizmadia	1	3	12	12
	Fischer Albert izr.	Brüll Sándor	lakatos	2	3	16	16
	Haba József	Wetzer Kanatus	asztalos	1	2	17	17
15	Harsay József	Hiczberger György	fodrász	1	2	29	29
	Haspel Aladár	Muzikár Vincze	asztalos	2	3	23	23
	Horváth Ferencz	Schával János	lakatos	2	4	45	45
	Horváth György	Slojtner József	csizmadia	2	4	29	29
	Horváth Lajos	Zsilovecz János	szabó	—	—	—	—
20	Hráscsenez János	Varga Imre	csizmadia	1	3	7	7
	Herjávecz László	Stokker F.	asztalos	1	3	8	8
	Illés Lajos	Vajdits József	betűszedő	2	4	46	46
	Ivánics Kázmér	Schlezinger Adolf	fodrász	—	—	—	—
	Kanász Lajos	Beierl Ferencz	hentes	—	—	—	—
25	Karafiát Zsigmond	Schless Antal	könyvkötő	2	4	27	27
	Kállay József	Pusovszky S.	fodrász	2	3	15	15
	Kállovics József	Szántó János	kőmives	2	4	28	27
	Kolongya János	Török István	kőmives	—	—	—	—
	Konécsni István	Huszár Adolf	lakatos	1	4	9	9
30	Kocsis Vincze	Bergl Arnold	czipész	1	2	11	10
	Kovács Ferencz	Geizl Viktor	kőmives	2	4	31	31
	Kollarics János	Gutttag József	könyvkötő	—	—	—	—
	Kuttner Samu izr.	Mersics Ede	czipész	2	4	31	31
	Kulcs József	Novák Frigyes	asztalos	2	4	23	23
35	Kurián György	Doór István	szabó	1	4	5	5
	Kluger Miksa izr.	Rosenberg M.	czipész	1	2	22	22
	Krucsay József	Tóth Mihály	kőmives	—	—	—	—
	Larer József	Németh János	bognár	—	—	—	—
	Leidl Lajos	Leidl István	czipész	2	4	29	29
40	Magyar Lajos	Bódis János	czipész	2	4	25	17
	Magori György	Vajdits József	nyomdász	—	—	—	—
	Markó József	Pollák József	műszölvő	2	4	34	33

A t a n u l ó			Általános oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés	
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	magaviselete	előmenetele	összege	igazolatlan		
	Máté János	Sallér Lajos	kőmives	2	3	31	31	
	Matalics Imre	Szternák F.	csizmadia	2	3	50	50	
45	Mazzag István	Németh Mihály	csizmadia	2	4	50	50	
	Minázsik Ödön	Vokon Antal	hentes	—	—	—	—	felsz.
	Németh Antal	Szabó József	lakatos	—	—	—	—	k. m.
	Németh József	Szabó József	lakatos	2	4	44	44	
	Nemesics Mihály	Rosenthal G.	pék	—	—	—	—	k. m.
50	Orbán János	Szécsényi Istv.	lakatos	2	4	24	24	
	Oszterman János	Polin Péter	kéményseprő	2	4	30	30	
	Pápay János	Tóth György	asztalos	2	3	49	49	
	Petőfi István	Keller Mátyás	czipész	1	2	14	14	
	Pető János	Huszár Adolf	lakatos	1	4	3	3	
55	Paradicsom József	Paradicsom J.	hentes	1	2	7	7	
	Puska János	Hermann J.	csizmadia	2	4	22	22	
	Pintér János	Nagy Károly	csizmadia	1	4	3	3	
	Ródi Pál	Tóth József	kocsifényező	2	3	33	33	
	Sántha János	Sallér Pál	kőmives	1	2	8	6	
60	Salamon István	Szulig Antal	szíjgyártó	1	4	40	40	
	Schnekkel Gyula	Tivolt János	pinczér	2	4	13	11	
	Stefics Mihály	Csányi István	csizmadia	—	—	—	—	felsz.
	Stefics István	Mátyás István	csizmadia	2	4	29	29	
	Steifer János	Németh F.	csizmadia	—	—	—	—	k. m.
65	Stokker József	Geizl Viktor	kőmives	1	4	5	4	
	Szabó József	Szabó József	lakatos	—	—	—	—	felsz.
	Szakos István	Rathmann Menyhért	kéményseprő	1	3	7	3	
	Szattler Oszkár izr.	Szattler Károly	szobafestő	2	4	11	9	
	Szekeres József	Mátyás István	csizmadia	2	4	30	30	
70	Tomasics István	Bedekovics István	csizmadia	3	4	21	21	
	Tóth János	Fabik Tivadar	kertész	2	3	27	27	
	Tóth József	Miltényi S.	czipész	2	3	53	53	
	id. Tóth Károly	Tóth József	kovács	1	2	24	24	
	ifj. Tóth Károly	Tóth József	kovács	—	—	—	—	n. j.
	Tiszay István	Schável János	lakatos	2	3	21	21	
75	Varga Vid	Zsilovecz János	szabó	2	4	15	13	
	Váner János	Tersztenyák Bódog	kőfaragó	3	4	25	25	
	Vugrinecz Károly	Tóth Mihály	kőmives	—	—	—	—	felsz.
	Weinovics Rudolf	Weiser József	géplakatos	2	4	12	12	

A t a n u l ó			Altalá- nos oszt.	Mulaszt. napok		Megjegyzés	
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglal- kozása	maga- vissele előmone- lete	összege	igazolatlan		
	Tomaschek Ferencz	Kumpert Ant.	szabó	2	4	81	felsz.
	Torma Pál	Torma Lajos	asztalos	2	4	21	
45	Török György	Tass Simon	borbély	1	2	19	
	Török Lajos	özv. Fiálovits Lajosné	kárpitos	1	1	11	
	Vajda János	Gottlieb Vilm.	szobafestő	1	3	18	
	Vampl Imre	Pimeizl Henrik	czipész	1	4	19	
	Varga Ferencz	Hell János	czipész	1	4	30	
50	Weisz Sándor izr.	Hirschl Henrik	borbély	2	4	18	
	Velecz Ede	Neufeld Salam.	czipész	1	2	20	
	Verhovetz János	Weiser József	géplakatos	1	4	14	
	Visznovics Mihály	Török Ferencz	czipész	—	—	—	
	Vogel Lajos	Hlatkó János	szabó	3	4	2	
55	Zapletál Simon izr.	Zapletál Ignác	borbély	1	2	8	

B) II. osztály.

A t a n u l ó			Altalá- nos oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglal- kozása	ma- ta- v o e e	el- me- le	össze- ge	igazolatlan	
	Bálint János	Horváth Gy.	cserépfedő	1	4	—	
	Boros György	Brantin J.	asztalos	2	3	15	9
	Bedő János	Tóth György	képfaragó	1	2	3	—
	Csanáky János	Nováczki Imre	csizmadia	1	2	—	—
5	Dávidovics Antal	Morandini Román	építő	2	4	14	10
	Darázs Ferencz	Geisl Viktor	építő	1	3	15	—
	Domina István	Ország Kálmán	lakatos	1	3	14	8
	Dominics Mátyás	Magyar József	csizmadia	1	4	5	2
	Felletár Mihály	Muzikár V.	asztalos	1	3	—	—
10	Fundák Renus	Varga János	csizmadia	1	4	7	5
	Füles János	Farkas Viktor	csizmadia	2	4	14	6
	Graf Károly	Weiser József	lakatos	2	2	15	—
	Gudlin György	Tóth Mihály	ács	1	3	29	4
	ifj. Horváth József	Rada István	kőmives	1	—	—	—
15	Hodics György	Heckenberger Lajos	asztalos	1	4	41	29
	id. Horváth József	Szántó János	kőmives	1	3	—	—
	Keszei Lajos	Keszler L.-né	bádogos	1	4	19	10
	Knausz Gyula	Tóth József	kovács	—	—	—	—
	Kovács János	Tancsics Ign.	asztalos	1	4	27	10
20	Kovács Pál	Tausz Ignác	czipész	2	4	26	15
	Kedmenecz György	Tóth György	asztalos	1	3	10	—
	Lendli János	ifj. Sobár Gy.	kefekötő	1	3	22	7
	Kostyák József	Vokán Antal	hentes	1	3	13	—
	Lihner József	Miltényi Sánd.	czipész	2	4	14	6
25	Marics István	Bakonyi Gy.	csizmadia	1	3	—	—
	ifj. Meskó István	Sartori Oszkár	ezementöntő	1	4	13	8
	id. Meskó István	Hlatkó János	szabó	1	2	—	—
	Medvár Lenárd	Takács József	csizmadia	—	—	—	—
	Miszer Ferencz	özv. Sachi Györgyné	bábos	1	3	—	—
30	Márton Adolf	Horváth József	csizmadia	1	3	—	—
	Mersics Lajos	Müller József	szabó	1	3	9	—
	Molnár István	Sável János	lakatos	2	3	17	4
	Mátyás Lajos	Morandini Román	építő	1	3	7	—
	Puhán István	Gondos Márk	nyomdász	1	2	7	—
35	Pászti Lajos	Hemyerics Bertalan	czipész	1	4	—	—
	Paulin János	Kaufmann Ferencz	asztalos	—	—	—	—
	Pecsics István	Saller Lajos	építő	3	4	—	—
	Ruszák Ferencz	Róth Lipót	asztalos	1	3	9	—
	Mester László	Babics Antal	czipész	1	3	5	—
40	Kollarics István	Saller Lajos	építő	2	4	8	—
	Savel Dezső	Tóth Lajos	borbély	1	4	2	—
	Simon József	Sörlei Zsigm.	szabó	1	3	—	—

A t a n n i ó			Altalános oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	mágvise e'omene tele	ős-zeg/ig azo/á/an			
Simon József	Weiser József	lakatos	1	2	5		felsz.
Simon Miklós	Keszler L.-né	bádogos					
45 Sifter Aladár	Huszár Antal	lakatos	1	4			
Semrán Lipót	Weiser József	lakatos	1	2	14		
Sternát József	Sternát Fer.	csizmadia	1	3	11		
Szeder József	Heisler Gyula	borbély	1	3	15		
Szlavicsek Mihály	Bakos József	csizmadia	1	3	9		
50 Szobolics Antal	Szűcs József	csizmadia	2	3			
Tuboly János	Saller Lajos	építő	1	3	10		
Vadász István	Munkácsy J.	építő					
Vucsenik János	Réhn István	csizmadia					felsz. n. j.
Vukics Lajos	Vukics Andr.	csizmadia					
55 Pollák Ignác	Günczer Sánd.	asztalos	1	2	14		
Tomán Béla	Kaufmann Mór	szabó	1	3			
Vincze Gyula	Hiczlberger György	borbély	1	3	17	12	
Veisz Tivadar	Hell János	czipész	1	2			

— 30 —

III. osztály.

A t a u n l ó			Általános oszt.		Mulaszt. napok		Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	magánvisz. e	előm. e	összege	igazolatlan	
Antmann Fer. ev.	Kohn Samu	lakatos	3	2	—	—	csak rajz
Abrahám Rezső	Fehér és Hirschl	szabó	1	2	24	—	
Bartos Gyula	Fischel Fülöp	betüszedő	1	1	10	10	felsz.
Bendekovics Ernő	Fehér Pál	szabó	—	—	—	—	
5 Csonka János	Szabó József	lakatos	—	—	—	—	felsz.
Fuksics Ignázt	Fleischbacker József	borbély	—	—	—	—	
Frankó Ferencz	Wajdits József	betüszedő	1	3	48	48	n. j.
Goldfinger József	Perkó Péter	szobafestő	1	2	25	25	
Granatér Emil	Kumpert Ant.	szabó	—	—	—	—	n. j.
10 Hajdu Ignázt	Brüll Sándor	lakatos	1	3	21	21	
Horváth István	Szécsenyi Istv.	lakatos	3	4	46	46	felsz.
Hofmann Alad. izr.	Fischel Fülöp	betüszedő	1	1	16	16	
Horváth György	Iszak János	csizmadia	—	—	—	—	felsz.
Horváth Ferencz	Torma Lajos	asztalos	1	2	29	29	
15 Hedli József	Huszár Antal	lakatos	1	2	10	10	felsz.
Horváth Gergely	Bognár István	kályhás	3	3	23	23	
Horváth Vincze	Borsos Lajos	bábsütő	—	—	—	—	felsz.
Hütter János ev.	Jack Frigyes	órás	2	3	47	47	
Káldi Pál izr.	Fialovics Lajos	kárpitós	3	3	22	22	felsz.
20 Kollárics Gusztáv	Kumpert Antal	szabó	3	4	63	63	
Laczó Vendel	Iszak Ferencz	csizmadia	—	—	—	—	felsz.
Liditt Samu izr.	Fischl Fülöp	betüszedő	—	—	—	—	
Mátyás József	Gottlieb Vilm.	szobafestő	—	—	—	—	felsz.
Németh József	Saller Lajos	kőműves	—	—	—	—	
25 Predl Róbert	Szabó József	lakatos	3	4	40	40	n. j.
Patty Ignázt	Huszár Antal	lakatos	2	2	—	—	
Ruprecht Ignázt	Weiser József	lakatos	—	—	—	—	csak rajz
Szmodics György	Sindlberger Mihály	kovács	—	—	—	—	
Szremecz József	Bódis János	czipész	—	—	—	—	felsz.
30 Vernigg Béla	Weiser József	lakatos	3	4	95	95	
Zalai Károly	Fischel Fülöp	betüszedő	—	—	—	—	kesőn ir.

Statistikai kimutatás

a tanoncok létszáma, kora, vallása, nemzetisége, születés-helye és mulasztások szerint.

Osztály	Betalolt	Évközben felsz. Kimaradt vagy ellátott	Még halt	Év vege volt	10-évesek		Összesen	A beírt összes tanuók közt volt				Szállási hely szerint				Mulasztott													
					13-15 éves	15 éven felül		hitfelelőse szerint				magyar	nemzet	horvát	vend	egyéb	Összesen	kanizsai	vidéki		külforsági	Összesen	hány tanuló	hány tanuló	hány tanuló	hány tanítási napot	igazololt	igazolatlan	Összesen
								rom. kath.	helv. ref.	agost. ref.	izraelita								Összesen	zala megyei									
A) előkészítő	59	3	.	56	33	26	59	59	39	1	14	5	59	21	19	16	5	59	57	1126	551	575	1126	575	1126				
B) "	72	4	.	68	27	45	72	68	56	1	15	.	72	32	29	11	.	72	69	1013	91	922	1013	922	1013				
A) I.	77	7	1	68	31	46	77	73	58	1	17	1	77	26	40	11	.	77	74	1859	692	1167	1859	1167	1859				
B) I.	79	9	2	68	18	61	79	74	69	1	8	2	79	34	27	16	2	79	73	1382	39	1343	1382	1343	1382				
A) II.	55	9	.	46	5	50	55	42	46	1	7	1	55	22	20	13	.	55	55	1049	278	771	1049	771	1049				
B) II.	58	6	.	52	14	44	58	55	43	4	11	.	58	25	24	9	.	58	58	546	381	165	546	165	546				
III.	31	11	.	20	4	27	31	25	28	2	1	31	11	11	13	6	1	31	31	278	17	261	278	261	278				
Összesen	431	49	3	378	132	299	431	396	339	9	74	2	431	171	172	82	8	431	419	7253	2019	5201	7253	5201	7253				

XIII. Munkakiállítás.

Folyó szám	A t a n u l ó		Hány éves tanoncz	Osztály	Mesterének neve	Ki állított		Megjuttatott	
	n e v e	ipari foglalkozása				d.t.b.	munkája	jó magaviseletéért	munkáját
1	Antos Rudolf	géplakatos	2 ^{1/2}	a) elők.	Weiser József	1	kézi-satu	—	könyv
2	Ábrahám Rezső	szabó	3 ^{1/2}	III.	Fehér Pál	2	nadrág és mellény	—	6 kor. k. l.
3	Bartos Gyula	betűszedő	2 ^{1/2}	III.	Fischel Fülöp	1	diszmunka	—	4 kor. k. l.
4	Bartos Ignác	kárpitos	1 ^{1/2}	a) II.	Rozszon János	2	disz. vánk.-szong. szék	—	4 kor. k. l.
5	Belső Pál	cipész	4	a) I.	Viola Kálmán	2	cipő és felsőrés	—	6 kor. k. l.
6	Bedő János	képfaragó	1 ^{1/2}	b) II.	Friedmann Károly	1	szekrénybetét	—	6 kor. k. l.
7	Bognár György	géplakatos	1 ^{1/2}	b) I.	Weiser József	1	reszelő sítatyu	—	2 kor. d. l.
8	Cseh Lajos	pék	1 ^{1/2}	a) elők.	Grósz József	1	fonott kalács	—	könyv
9	Dreiziger Samu	képfaragó	1 ^{1/2}	a) II.	Friedmann Károly	1	oszlop disz.	—	könyv
10	Dömötör Géza	bognár	2 ^{1/2}	a) elők.	Német Imre	1	kosci kerék	—	könyv
11	Egyed Enő	géplakatos	1 ^{1/2}	a) II.	Weiser József	1	cső-prés	—	4 kor. k. l.
12	Frankó Ferenc	nyomdász	2	III.	Wajdis József	—	—	dics. l.	—
13	Funtek Ferenc	cipész	1 ^{1/2}	b) elők.	Keszei Károly	2	cipő	—	2 kor. d. l.
14	Franczia Gyula	asztalos	1	a) I.	Toma Lajos	1	ékszerartó	—	könyv
15	Fellettár Mihály	asztalos	3	b) II.	Muzsár Vincze	1	szék	—	1 kor. d. l.
16	Filler Lajos	szabó	3	a) I.	Horváth Ferencz	—	—	1 k d. l.	—
17	Gáspár János	kőműves	3 ^{1/2}	a) I.	Tóth Mihály	—	szakrajz	—	1 kor. d. l.
18	Gráf Károly	géplakatos	2 ^{1/2}	b) II.	Weiser József	1	vető-kapa	—	könyv
19	Haba József	asztalos	2 ^{1/2}	a) II.	Wetzer Káptus	—	szakrajz	—	6 kor. k. l.
20	Hérics Dező	szabó	2	a) II.	Sörkei Zsigmond	1	zakó kabát	—	1 kor. d. l.
21	Hoffmann Aladár	betűszedő	3	III.	Fischel Fülöp	1	diszmunka	—	6 kor. k. l.
22	Horváth István	kéfkötő	3	a) I.	Stern Mór	3	kefe	—	könyv
23	Horváth Ferencz	asztalos	3	III.	Torona Lajos	1	képráma	—	könyv
24	Hüttler János	órá	2	III.	Jack Frigyes	1	zsebóra	—	könyv
25	Hráscsencz János	csizmadia	2 ^{3/4}	b) I.	Varga Imre	1	pár eszima	—	könyv
26	Iffics István	kovács	1 ^{1/2}	b) elők.	Bojtor Mihály	2	patkó	—	2 kor. d. l.
27	Jancsecz Imre	cipész	2 ^{1/2}	a) II.	Pup Lászláné	1	pár férfi cipő	—	2 kor. d. l.
28	Kláriós István	asztalos	2 ^{1/2}	a) elők.	Zákonyi Lajos	3	asztalos munka	—	1 kor. d. l.
29	Kocsis Ferenc	cipész	3	a) I.	Neufeld Salamor	1	pár cipő	—	4 kor. k. l.
30	Kalkner Kálmán	cipész	4	a) elők.	Stern Fülöp	1	pár női cipő	—	1 kor. d. l.
31	Kovács György	csizmadia	1	a) I.	Kovács György	1	pár kis eszima	—	2 kor. d. l.

Folyó szám	A t a n u i ó		Hány éves tanoncz	O r s z á g i	Mesterének neve	K i á l l í t t o t t		Mégjutalmaztatott	
	n e v e	ipari foglalkozása				d t b.	munkája		jó maga- vise eteért
32	Kedmenecz József	asztalos	1 ^{1/2}	b) e ök.	Sonnenschein Mór	1	konyha szekrény	—	2 kor. d. l.
33	Mák Károly	czipész	2	a) e ök.	Leidl István	1	pár kis czipő	—	—
34	Meskó István	szabó	4	b) II.	Halkó János	1	nadrág	—	—
35	Miszter Ferencz	bábszűtő	2	b) II.	Spachi Györgyné	1	kard és sziv	—	—
36	Meglics Felix	kőfaragó	4	a) II.	Weisberger Zsigmond	1	véselti sirtő	—	—
37	Panovics József	lakatos	1	b) e ök.	Szechenyi István	1	sütő előresz	—	—
38	Paradiesom József	henles	1	b) I.	Paradiesom József	—	—	1 kor. d. l.	—
39	Petőfi István	czipész	2	b) I.	Keller Mátvás	—	—	1 kor. d. l.	—
40	Pavilcz József	csizmadia	1 ^{3/4}	b) e ök.	Nagy Antal	1	pár kis csizma	—	—
41	Pávelkovics Jenő	szabó	4	a) I.	Sorlei Zsigmond	1	nadrág	—	—
42	Rózsa Ernő	borbély	1	b) I.	Pusolszki Sandor	2	hajfonat paróka	—	—
43	Ródi Pál	kocsi fényező	1	b) II.	Tóth József	1	kocsikerék	—	—
44	Ruszák Ferencz	asztalos	1 ^{1/2}	a) II.	Róth Lipót	1	fűszer tartó	—	—
45	Sárkány Gyula	műfaragó	1 ^{1/2}	b) II.	Friedmann Károly	1	oszlop-disz	—	—
46	Semrán Lipót	géplakatos	2	b) II.	Weiser József	1	francia kulcs	—	—
47	Simon József	vassztergály.	2	b) II.	Weiser József	1	fűrdő kád-ventill	—	—
48	Subasa István	czipész	1 ^{1/2}	b) e ök.	Francia István	1	pár kis czipő	—	—
49	Szalay Sandor	asztalos	1 ^{1/2}	a) I.	Friedmann Károly	1	pár nagy szekrény	—	—
50	Szakos István	kényespeprő	2	b) I.	Rothmann Menyhért	1	rajz	—	—
51	Szalay Pál	csizmadia	2 ^{1/2}	a) e ök.	Nemeth Mihály	1	pár csizma	—	—
52	Tanczos János	kovács	1	b) e ök.	Horváth József	3	palkó, véső	—	—
53	Tarr István	szabó	2	b) I.	Lahunság Gáspár	—	—	1 kor. d. l.	—
54	Tóth Károly	szabó	2	b) I.	Tóth József	1	palkó	—	6 kor. k. l.
55	Tomán Béla	szabó	2	b) I.	Kaufmann Mór	—	—	—	—
56	Török Lajos	kárpitos	1	a) II.	Özv. Fialovics Jánosné	—	szakrajz	—	2 kor. d. l.
57	Velecz Ede	czipész	4	a) II.	Neufeld Salamon	4	pár sárga czipő	—	—
58	Vincez Gyula	borbély	2	b) II.	Hiczlherger György	—	—	2 kor. d. l.	—
59	Zalai Károly	betűszedő	1	II.	Fischel Rülöp	1	—	—	—
60	Zapletál Simon	borbély	2	a) II.	Zapletál Ignác	1	diszmunika	—	—
61	Szlaivcssek Mihály	csizmadia	3	b) II.	Bakos József	1	hajszoritó	—	1 kor. d. l.
62	Szép Ferencz	kalapoz	1 ^{1/2}	a) II.	Ring Pál	1	pár csizma	—	2 kor. d. l.
63	Majer József	czipész	1	a) I.	Kneisl János	1	pár fél czipő	—	1 kor. d. l.

Több tanoncz a kiállított munkájáért a szakbrálat szerint jeles vagy jó osztályzatot kapott ugyan; de arra való tekintettel, hogy az illető rossz magaviseletű és a közismertelekből elégtételes vagy elégtelen osztályzatú, a jutalmazásra érdemesnek nem találattott.

XIV.

**A nagykanizsai rend. tanácsu város iparos tanonciskolájának költség-
előirányzata az 1897—98. tanévre.**

I. Bevételek:

1. Pénztári maradvány	— frt — kr.
2. Az 1884. évi XVII t. cz. 4., 21., 51., 126., 158. és 164. szakaszaiban jelzett forrásokból és megyei segély	600 frt — kr.
3. Községi alapból	— frt — kr.
4. Ipartestületektől	— frt — kr.
5. Esetleges beiratások vagy tandij czimen	300 frt — kr.
6. Az 1884. XVII. t. cz. 87. §-a értelmében kérelmezett egyenes adó utáni pótdából	— frt — kr.
Összes bevétel	<u>900 frt — kr.</u>

II. Kiadások:

A) Személyi kiadások:

1. Tanítói fizetésekre	1800 frt — kr.
2. Igazgató tiszteletdíja	80 frt — kr.
3. Szolgafizetés	40 frt — kr.

B) Dologi kiadások:

4. Könyvekre, rajz- és íróeszközökre	180 frt — kr.
5. Nyomtatványokra	50 frt — kr.
6. Az évi értesítő nyomtatására	40 frt — kr.
7. Fűtés és világításra	200 frt — kr.
8. Tandij beszéd után 4%	12 frt — kr.

C) Rendkívüli kiadások	<u>50 frt — kr.</u>
----------------------------------	---------------------

Összes kiadás . 2452 frt — kr.

Összehasonlítás:

Bevétel	900 frt — kr.
Kiadás	<u>2452 frt — kr.</u>
marad fedezetlen	1552 frt — kr.

XV.

A jövő iskolai évre vonatkozó értesítés.

A nagykanizsai városi alsófoku ipariskolánál a tanoncok beírása szeptember hó 1-től 11-ig, a köznapokon esti 6—8-ig, ünnep- és vasárnapokon d. e. 9-től 12-ig és d. u. 2—4 óráig a városi központi népiskola 2-ik fiuosztályú helyiségében lesz. Szeptember 12-én az iskola év megkezdése.

A tanonc köteles a beiratásnál keresztelő levelét, illetőleg születési bizonyítványát előmutatni.

Az ipariskola első osztályába csak oly tanonc vétetik fel, ki a népiskola 4-ik osztályát elégséges eredménnyel bevégezte, és a 12-ik életévét betöltötte. Ki ezen követelménynek meg nem felel, az ipariskola előkészítő osztályába, vagy ha életkora 12-ik évét be nem töltötte, a rendes népiskolába utasítatik.

Felsőbb osztályba csak oly tanoncok vétetnek föl, kik a megelőző osztályt sikerrel elvégezték, vagy felvételi vizsgálat után kimutatják, hogy az illető osztályhoz szükséges előismeretekkel bírnak.

A tanoncok minden iskola évre 2 frt tandíjat fizetnek, mely kötelezettség a tanonc egész tanonc-viszonya tartamára — beleértve még a próba idejét is — fenn áll.

A beiratkozásról elkésett növendék tartozik elkésésének okát a mesterétől hozott bizonyítvánnyal igazolni.

Tisztelettel fölhivhatnak az iparos mesterek és tanoncztartók, hogy a fentebb jelzett időben tanonczaikat a beiratkozásra és az előadásra elküldjék, mert az ezt nem teljesítőkkal szemben az illetékes hatóság által az 1884. évi ipartörvény XVII. t.-cz.-nek 82. §-a, mely ezt mondja: „A tanonc mindaddig, míg tanonczideje az iparosnál tart, köteles iskolába járni“, és a 157. §. a a) pontja, mely szerint: „20 frttól 200 forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, a ki ezen törvénynek a segédszemélyzet iskolai oktatására vonatkozó kötelességét nem teljesíti“, valamint a magas vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister urnak 1884. évi július hó 29-én 28,033 szám alatt kelt rendelete fog érvényesítettetni.

Nagy-Kanizsa, 1898. évi június hó 30-án.

Az igazgatóság.

